

Framgångsfaktorer för återbruk av byggmaterial

Då byggbranschens klimatfokus ökar börjar användningen av återbrukat material diskuteras mer. Det talas mycket om hinder för användningen av återbruk men vad krävs då för att ett projekt ska kunna använda sig av återbrukat material?

Under år 2020 genererade Sveriges byggbransch totalt 14 miljoner ton bygg- och rivningsavfall, vilket motsvarade 40 procent av allt avfall som uppkom i Sverige (Boverket, 2023). Idag är återanvändningen av byggmaterial väldigt liten, runt ett tiotal ton bygg- och rivningsavfall återanvänds i dagsläget (Miliute-Plepiene et al., 2020). För att minska byggbranschens klimatpåverkan samt mängden avfall som uppstår krävs det att användningen av återbruk ökar.

Uppfattningen bland de intervjuade i studien, med olika befattningar inom byggbranschen, var att deras samarbetspartner påverkar deras arbete med återbruk. För att ett projekt ska kunna använda sig av återbrukat material krävs det att det finns med i beställningen. Därför är beställaren en av de aktörerna som har störst påverkan om det ska vara möjligt att återbruka. Det räcker dock inte att beställaren har med det i sin beställning utan alla aktörer måste vara villiga att arbeta med det för att projektet ska vara genomförbart. I studien har det diskuterats om garantifrågan gällande funktionskrav för återbrukade material. Att återbrukade material och produkter inte har en garanti bidrar till en osäkerhet kring användandet av återbruk. Somliga löser det problemet genom att bortse från garantin på produkten men att entreprenören måste lämna en garanti på att arbetet är rätt utfört. Det framgår i studien att det är viktigt att våga genomföra ett projekt som använder sig av återbruk. Anledningen till det är att det ger erfarenhet och kunskap hur man ska arbeta med återbruk samt att man får rutiner för nästkommande projekt.

För att användningen av återbrukat material och produkter ska öka krävs det att dagens lagar och regler förändras då de är utformade efter en linjär ekonomi. Även så måste bygglovs- och gestaltningsprocessen förändras för att användningen av återbruk ska öka. I dagens processer måste beslut kring material tas i ett tidigt skede, vilket kan vara svårt när det är återbruk man ska använda sig av. För att underlätta användningen av återbruk krävs därför en öppnare dialog samt en flexibilitet kring frågorna som berör bygglov. Samtliga respondenter i studien anser att alla aktörer i byggbranschen måste arbeta med återbruk för att användningen ska öka. Det krävs att alla i hela byggbranschen har inställningen och viljan att arbeta med återbruk för att en ökning ska ske. Konkurrerande aktörer måste även hjälpas åt genom att dela med sig av sina erfarenheter och kunskaper för att fler ska kunna lyckas genomföra projekt.

Referenser

Boverket (2023), Bygg- och fastighetssektorns uppkomna mängder av avfall

<https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuell-status/avfall/> (Hämtad 2023-06-10)

Miliute-Plepiene, J., Almasi, A. och Hwargård, L. (2020), Återanvändning av bygg och rivningsmaterial och produkter i kommuner

<https://www.ivl.se/download/18.34244ba71728fcb3f3f936/1591705295479/B2370.pdf>

(Hämtad 2023-02-08)